

gemeente Rheden
1573 - 2023

1ste Bestuursrapportage 2023 (raadsversie)

Datum vaststelling B&W:

12 juni 2023

Datum besluitvorming Raad:

27 juni 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1. Inleiding en samenvatting	5
Algemeen	5
Verwachte ontwikkeling resultaat 2023	5
Programmaplan.....	7
Toelichting kolommen	7
2 Programma's.....	8
1. Samenleving	9
2. Leefomgeving.....	15
3. Bestuur & organisatie	25
3 Bijlagen.....	32
Duiding saldo-neutrale wijzigingen.....	33

Voorwoord

Voor u ligt de eerste Berap (bestuursrapportage) van ons 450e lustrumjaar! In deze Berap maakt het college van burgemeester en wethouders inzichtelijk welke veranderingen en afwijkingen ze zijn tegengekomen bij de realisatie van de doelen en resultaten uit de begroting in de eerste maanden van 2023.

Vorig jaar startte met een harde lockdown vanwege de opmars van een nieuwe coronavariant. Eind januari kwamen de eerste versoepelingen en stap voor stap begon de impact van het coronavirus kleiner te worden en kwam het normale leven weer op gang. In Rheden zagen we dat het per afdeling verschilde hoe snel alles weer op gang kwam. Ook de voorbereidingen van ons lustrumjaar kwamen daardoor met alle voorzichtigheid op gang. Tegelijkertijd zien we ook andere effecten van de coronapandemie op onze dorpen. Zo heeft de pandemie er - in combinatie met andere factoren - voor gezorgd dat de schaarste aan personeel in diverse sectoren is toegenomen. Onder meer in de bouw, zorg, het onderwijs en de energiesector blijkt het steeds lastiger om aan goed gekwalificeerde mensen te komen. Dit geldt ook voor gemeenteambtenaren en onze partners in de uitvoering.

Bovendien brak in 2022 de oorlog in Oekraïne uit. Dat bracht een enorme vluchtelingenstroom op gang en bovendien een energiecrisis en zette een sterke inflatie in gang. Rheden voelt zich als stad solidair met Oekraïne en wil vluchtelingen hier graag een warm thuis bieden. Daarom vangen we sinds 14 april 2022 binnen onze gemeentegrenzen vluchtelingen uit Oekraïne op. Het is bewonderenswaardig om te zien hoeveel vrijwilligers en organisaties zich hebben ingezet om deze opvanglocaties in no time gereed te maken voor opvang en de vluchtelingen een warm welkom te heten. Het organiseren van deze opvang heeft ook een grote impact gehad op onze gemeente en gemeentelijke organisatie. Alles werd immers in werking gesteld om deze vluchtelingen een veilige plek te geven. Daarnaast zien we ook dat de druk toeneemt om asielzoekers en statushouders op te vangen. Rheden heeft hier invulling aangegeven door bijvoorbeeld aanvullend per 14 april 2023, 250 opvangplekken voor Oekraïners te bieden en ook 30 alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV-ers) in de locatie COA Velp-Arnhemsestraatweg, op te vangen. De opvang en de huisvesting van deze doelgroepen vraagt ook de komende tijd onze volle aandacht.

De oorlog in Oekraïne had ook andere effecten op het uitvoeren van de Rhedense realisatie van de begroting in het eerste kwartaal 2023. Het was namelijk één van de redenen waarom de (energie)prijzen in razendsnel tempo opliepen. De oorlog in Oekraïne zette o.a. de energiemarkt - die toch al onder druk stond - nog meer op zijn kop. De levering van gas en olie aan Europa is namelijk een onderdeel geworden van het conflict. Dit heeft ook z'n effect op Rheden. We zien bijvoorbeeld een toename van Rhedenaren die een beroep doen op de schuldhulpverlening vanwege de hoge energiekosten.

Als gevolg van de geschetste ontwikkelingen en de financiële onzekerheid, laat deze eerste Berap een verslechterd financieel perspectief zien. Het verwachte resultaat verandert van € 530 duizend voordelig naar € 1,1 miljoen nadelig. We zullen in 2023 blijven sturen om op een positief resultaat uit te komen. In combinatie met de kadernota zien wij een verslechtering, wij willen daarbij geen overhaaste maatregelen nemen. Daarom gaan we de komende periode graag meer frequent hierover met u in gesprek.

Uit de Voorjaarsnota 2023 van het Rijk blijkt dat gemeenten vanaf 2026 structureel 3 miljard euro minder krijgen om onze taken uit te voeren. De verwachting is dat dit ook voor Rheden niet zonder ingrijpende keuzes kan worden opgevangen. Deze keuzes raken niet alleen het voorzieningenniveau, maar ook de grote maatschappelijke opgaven in onze gemeente. Het College gaat de komende maanden aan de slag om te zorgen dat we u met de programmabegroting 2024, in de geschetste weerbarstige context, een sluitend meerjarenperspectief kunnen bieden.

De Rhedense veerkracht blijkt uit de extra zorg voor inwoners met financiële problemen, de opvang van Oekraïners en asielzoekers en blijvende aandacht voor de energietransitie. Ook de enorme energie die is ontstaan voor de viering van ons 450-jarig bestaan is indrukwekkend.

Wij kijken uit naar een mooi jaar dat we verwachten financieel positief af te sluiten. Daarbij willen we dit jaar ook gebruiken om samen met, de Raad, het hoofd te bieden aan de financiële ontwikkelingen die op ons afkomen. Wij denken ook dát samen aan te kunnen.

1. Inleiding en samenvatting

Algemeen

Hierbij bieden wij u de Eerste bestuursrapportage 2023 aan. Met deze rapportage geven wij inzicht in de beleidsmatige afwijkingen op de begroting en een prognose van het te verwachte financiële resultaat in de jaarrekening 2023 op basis van de stand van zaken per medio mei 2023.

In de programmabegroting 2023 hebben wij binnen de programma's doelstellingen geformuleerd. In deze bestuursrapportage vermelden we beknopt de voortgang en, indien van toepassing, de beleidsmatige ontwikkelingen en afwijkingen. Daarnaast vermelden we ook de financiële afwijkingen per programma.

Met deze invulling zetten we weer een stap in het groeipad om de P&C documenten beter aan te laten sluiten bij de behoefte. Qua eenduidigheid en scherpheid hebben wij hier nog stappen in te zetten, ook om te zorgen voor een meer consistente toepassing over de programma's heen.

Leeswijzer

Deze bestuursrapportage volgt op de programmaopzet van de programmabegroting 2023. Een programma begint met de visie, die u ook in de programmabegroting terug leest. Per programma zijn de beleidsthema's opgenomen waaronder de doelen zijn opgenomen.

Per thema leest u een beknopte toelichting op de huidige stand van zaken en zijn nieuwe beleidsontwikkelingen opgenomen.

De voortgang op doelstellingen wordt gerapporteerd aan de hand van een zogenaamde stoplichtenrapportage. Enkel indien het bereiken van de een doelstelling afwijkt van de planning op tijd of kwaliteit wordt de afwijking toegelicht. Indien het bereiken van de doelstelling op planning ligt, is er geen toelichting opgenomen ("-"). Tot slot is per doel opgenomen of er ontwikkelingen zijn in de risico's, waarmee bij het bereiken van dit doel rekening gehouden moet worden.

Verwachte ontwikkeling resultaat 2023

Het verwachte jaarresultaat 2023 is ten opzichte van de Programmabegroting 2023 per saldo verslechterd met € 1,6 miljoen. Hierdoor verandert het begrotingssaldo van € 530 duizend voordelig naar € 1.079 duizend negatief. Het resultaat is als volgt opgebouwd (bedragen x € 1.000):

Verwachte ontwikkeling resultaat 2023	Bedrag
Vastgestelde Primitieve Begroting 2023	530
Afwijkingen op Primaire Begroting 2023	-495
Autonome ontwikkelingen	-1.114
Verwacht resultaat stand 1e BestuursRapportage	-1.079

Verwachte ontwikkeling resultaat 2023 per programma	Bedrag
Vastgestelde Primitieve Begroting 2023	530
Programma 1 Samenleving	-266
Programma 2 Leefomgeving	-408
Programma 3 Bestuur & Organisatie	-935
Verwacht resultaat stand 1e Bestuursrapportage	-1.079

Korte toelichting grootste afwijkingen

Het totaal aan bijstellingen van 'Afwijkingen op begroting 2023' en 'Autonome ontwikkelingen' bedraagt per saldo afgerond € 1,6 miljoen nadelig. Hieronder vindt u een opsomming van de grootste posten (x € 1.000). Een nadere toelichting van de afwijkingen is bij de programma's opgenomen.

Tabel Toelichting grootste afwijkingen

Post	Bedrag	I/S	Programma
Afwijking primaire begroting:			
Compensatieregeling voogdij en 18+*	733	I	Prg. 1 Samenleving
Personeelskosten (inhuur)	-600	I	Prgr. 3 Bestuur & Organisatie
Autonome ontwikkeling:			
Tariefaanpassing huishoudelijke hulp	-460	S	Prgr. 1 Samenleving
MGR sociaal domein	-882	S	Prgr. 1 Samenleving
BUIG	891	S	Prgr. 1 Samenleving
Algemene uitkering (septembercirculaire '22)	1.122	S	Prgr. 3 Bestuur & Organisatie
CAO ontwikkeling 2023	-1.283	S	Prgr. 3 Bestuur & Organisatie
Overige afwijkingen, per saldo:	-1.130	S/I	Prgr. 1 t/m 3
Totaal	-1.609		
Waarvan structureel	-1.276	S	

*: Onderdeel van de meicirculaire. Opgenomen vooruitlopend op besluitvorming.

Programmaplan

Post (bedragen x € 1.000)	Prim. begr.	Techn. wijz.	Begr. wijz. in 1BR	Gew. begr. na 1BR
	2023	2023	2023	2023
1. Samenleving	-61.268	-28	-596	-61.892
2. Leefomgeving	-13.105	-64	-508	-13.678
3. Bestuur & organisatie	75.714	92	-935	74.871
Saldo van baten en lasten	1.341	0	-2.039	-698
Saldo van toevoegingen en onttrekkingen reserves	-811	0	430	-381
Resultaat	530	0	-1.609	-1.079

Toelichting kolommen

In de eerste kolom (prim. begr.) zijn de bedragen opgenomen zoals ze in de programmabegroting door de gemeenteraad zijn vastgesteld. De tweede kolom betreft puur financieel-technische verschuivingen die saldo-neutraal zijn. Deze worden in de 1ste Bestuursrapportage om die reden ook niet nader toegelicht.

In de derde kolom zijn de wijzigingen uit deze 1ste Bestuursrapportage opgenomen die vervolgens leiden tot een gewijzigde begrotingsstand voor dit jaar, zichtbaar in de laatste kolom.

2 Programma's

1. Samenleving

Wat is de visie van Samenleving?

Wij vinden het belangrijk dat onze inwoners gezond, gelukkig en veilig in onze gemeente kunnen opgroeien, ouder worden, werken en wonen. We willen een samenleving waar mensen naar elkaar omkijken en in hun bestaanszekerheid kunnen voorzien. We sluiten aan bij de eigen mogelijkheden van onze inwoners en de netwerken die zij hebben. We doen wat nodig is om deze 'sociale basis' te stimuleren en te versterken zodat iedereen die dat wil, actief mee kan doen. Daar waar nodig zetten we passende zorg en ondersteuning in.

We focussen ons in het bijzonder op de volgende hoofdthema's voor onze inwoners:

- het vergroten van de financiële bestaanszekerheid
- het stimuleren en versterken van de sociale basis (sociale bestaanszekerheid), en
- het mogelijk maken van een vitaal en gezond leven

Deze hoofdthema's omvatten meerdere beleidsgebieden en dienstverlening. We werken actief samen met veel organisaties (informeel en professioneel) binnen en buiten onze gemeente. We geloven hierbij in de kracht van ons verenigingsleven.

Uitgangspunt bij de uitwerking van de hoofdthema's is dat onze inwoners de zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Informeel waar het kan en formeel waar het nodig is. We ontwikkelen de inzet van informele netwerken en professionals zodat deze goed op elkaar aansluiten. De zorg en ondersteuning die nodig is (formeel en informeel), is laagdrempelig, goed toegankelijk en dichtbij huis. Kansengelijkheid en bestaanszekerheid (financieel en sociaal) staan hierbij centraal. Hierbij hebben we speciale aandacht voor de preventie en zoeken samen met organisaties naar de mogelijkheden om dichterbij zorg en ondersteuning aan te bieden.

Thema Financiële bestaanszekerheid

Toelichting op stand van zaken

- gelrepashouders maken meer gebruik van hun tegoed. ook de aanvullende tegoeden voor schoolspullen en kleding (via leergeld) worden goed benut.
- doelgroep bijstand blijft voor een groot deel bestaan uit mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt. dit vraagt om passende begeleiding en participatie
- structurele stijging doelgroep loonkostensubsidie
- toename kosten bewindvoering

Nieuwe beleidsontwikkelingen

- stelselherziening Participatiewet en het toeslagenstelsel
- voorstel in kadernota mbt bijverdienen in de bijstand (ter uitvoering motie)
- verkorting aflostermijn minnelijke schuldenregeling

Doel Rhedense inwoners zijn (financieel) zelfredzaam

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gea Hofstede

Voortgang Conform planning

-

Toelichting op de ontwikkeling van de risico's

Op de korte termijn voorzien we bij de doelgroep tot 120% van het minimumloon financiële uitdagingen als gevolg van o.a. de inflatie en de hoge energiekosten. We zoeken hier samen met de Rijksoverheid en onze partners naar oplossingsrichtingen om als gemeente hulp en ondersteuning te bieden.

Het risico bestaat dat wij onvoldoende in staat zijn om op tijd te signaleren dat ondersteuning

nodig is, waardoor mensen buiten de boot vallen. Om terugval te voorkomen, is een gedragsverandering nodig. Dat vraagt om lange termijnbegeleiding of passende maatregelen.

Doel Voorkomen kinderarmoede, ongeacht generatie-problematiek (armoede, werk, ongezonde leefstijl, inkomen en onderwijs)

Verantwoordelijk portefeuillehouder Gea Hofstede

Voortgang Conform planning

-

Doel Inwoners in Rheden kunnen lezen, schrijven, rekenen en zijn digitaal vaardig

Verantwoordelijk portefeuillehouder Ronald Ter Hoeven

Voortgang Conform planning

-

Thema Vitaal en gezond

Doel Jeugdigen in de gemeente Rheden ontwikkelen en leren op een voor hen passende plek

Verantwoordelijk portefeuillehouder Ronald Ter Hoeven

Voortgang Conform planning

-

Doel Inwoners van de gemeente Rheden wonen in een gezonde omgeving en kunnen omgaan met de fysieke, mentale en sociale uitdagingen van het leven

Verantwoordelijk portefeuillehouder Gea Hofstede

Voortgang Conform planning

-

Doel Inwoners van de gemeente Rheden sporten en bewegen voldoende

Verantwoordelijk portefeuillehouder Ronald Ter Hoeven

Voortgang Conform planning

-

Thema Sociale basis

Doel Inwoners wonen op een prettige manier thuis en doen mee in de samenleving

Verantwoordelijk portefeuillehouder Gea Hofstede

Voortgang Conform planning

-

Doel In de gemeente Rheden is een sociale basis met een toegankelijk aanbod van algemene voorzieningen voor alle inwoners, van jong tot oud. Het Rhedens model is het uitgangspunt

Verantwoordelijk portefeuillehouder Gea Hofstede

Voortgang Conform planning

-

Doel Dorpen en wijken in de gemeente Rheden zijn samenredzaam

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gea Hofstede

Voortgang Conform planning

-

Doel Inwoners maken gebruik van hulp en ondersteuning vanuit de algemene en voorliggende voorzieningen. Maatwerk is beschikbaar voor wie dit nodig heeft

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gea Hofstede

Voortgang Conform planning

-

Doel Door cultuurparticipatie ontmoeten inwoners elkaar en ontwikkelen zij talenten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Paul Hofman

Voortgang Conform planning

-

Financiële afwijkingen

1. Samenleving

Post (bedragen x € 1.000)	Bedrag	I/S
Afwijkingen op primaire begroting 2023		
Gelrepas	-140	S
Re-integratie - uitgaven	-330	S
Re-integratie - onttrekkingen reserves	330	S
Compensatieregeling voogdij en 18+	733	I
subtotaal	593	
Autonome ontwikkelingen		
Indexatie Jeugdzorg - Specifiek	-150	S
Tariefaanpassing Huishoudelijke Hulp	-460	S
Modulair Gemeenschappelijke Regeling (MGR)	-882	S
Doelgroepenvervoer ((BVO DRAN)	-62	S
BUIG - inkomsten	2.209	S
BUIG - uitgaven	-1.318	S
Brede SPUK - inkomsten	814	S
Brede SPUK - uitgaven	-814	S
Loon- en prijsontwikkeling VGGM GGD	-54	S
Loon- en prijsontwikkeling VGGM JGZ	-37	S
Verhoging budget inburgering AU	-105	S
subtotaal	-859	
Totaal	-266	
Waarvan structureel	-999	S

Afwijkingen op primaire begroting 2023

Gelrepas

We zien dat de besteding door van de pastegoeden (door bestaande pashouders) over Q1 aanzienlijk is toegenomen, ten opzichte van 2021 en 2022. De effecten van corona spelen duidelijk geen rol meer. Op basis van de bestedingen van Q1 is het bestaand budget niet toereikend om te voorzien in zowel de programmakosten als de uitvoeringskosten. Daarnaast is uit de 'evaluatie Gelrepas' een aantal aanbevelingen gekomen met financiële consequenties (indexeren van het pastegoed, verruimen van de bestedingsvoorwaarden en ambtshalve verstrekken van de pas aan uitkeringsgerechtigden). Deze moeten (regionaal) nog nader uitgewerkt en doorgerekend worden. Voorstel is om aanvullend €140.000 structureel beschikbaar te stellen voor de dekking van deze kosten.

Re-integratie

Als extra dekking voor de activiteiten en inzet medewerkers op het gebied van re-integratie (in lijn met de Actualiteitenrapportage 2020 en hetgeen daar is vermeld bij het doorvoeren van besparingen op re-integratie) wordt voorgesteld € 295 k uit bestemmingsreserve rekeningresultaat 2021 te onttrekken en toe te voegen aan het budget re-integratie.

Daarnaast zetten wij extra re-integratiebudget in voor de doelgroep die dat nodig heeft met een bedrag van 35k. Dit budget wordt gedekt door een onttrekking uit de bestemmingsreserve Versterking re-integratie.

Compensatieregeling voogdij en 18+

Door de gemeente Rheden is een aanvraag in het kader van de "Compensatieregeling voogdij en 18+ - WPB - Onderbreking Financieringssysteem" ingediend. Deze aanvraag is goedgekeurd voor een bedrag van € 883 k. Het Ministerie van VWS heeft aangegeven dat het bedrag naar beneden wordt bijgesteld omdat het landelijk beschikbaar gestelde budget voor deze compensatieregeling wordt overschreden. Definitieve vaststelling heeft inmiddels plaatsgevonden in de meicirculaire 2023 en is bepaald op € 733 k.

Autonome ontwikkelingen

Indexatie Jeugdzorg – Specifiek

In verband met het continueren van zorg is er regionaal een (tijdelijke) opslag vastgesteld voor bepaalde zorgproducten. De financiële impact voor 2023 is ingeschat op € 150 k. Daarnaast zijn er nog andere (deels landelijke) ontwikkelingen, onder andere voortkomend uit de "Verbetering jeugdbeschermingsketen op korte en lange termijn" en de Hervormingsagenda waarvan het financiële effect nog niet is gekwantificeerd.

Tariefaanpassing Huishoudelijke Hulp

De tarieven HO zijn met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023 verhoogd na afstemming met alle deelnemende gemeenten in de MGR. Het financiële effect voor de gemeente Rheden is naar verwachting per jaar € 460 k.

Modulair Gemeenschappelijke Regeling (MGR)

Vanuit de Modulair Gemeenschappelijke Regeling (MGR) is een gewijzigde begroting 2023 en meerjarenbegroting 2024 - 2027 ingediend. Als gevolg van met name de indexering van de verschillende modules naast een klein aantal incidentele aanpassingen zijn de lasten voor de deelnemende gemeenten toegenomen. De mutatie is overgenomen vanuit het in juni ter besluitvorming voor te leggen Raadvoorstel "Jaarstukken MGR sociaal domein".

Doelgroepenvervoer ((BVO DRAN)

Vanuit de BVO DRAN is een gewijzigde begroting 2023 en meerjarenbegroting MJPB 2024-2027 ingediend voor de het doelgroepenvervoer. De begrote kosten zijn aangepast doordat het

verwachte gebruik is bijgesteld naar beneden en de indexering fors is opgehoogd. De mutatie is overgenomen vanuit het in mei voor zienswijze voor te leggen Raadvoorstel "Ontwerp Meerjarenprogrammabegroting BVO DRAN 2024-2027 inclusief gewijzigde begroting 2023".

BUIG

Door het Rijk is in het najaar 2022 het 'Voorlopig BUIG budget BUIG 2023' vastgesteld. Voor Rheden betekent dit een bijstelling naar boven van € 709 k.

Het macrobudget wordt voorlopig vastgesteld in het najaar voorafgaand aan het uitvoeringsjaar. Het macrobudget 2023 wordt gedurende het jaar nog bijgesteld naar aanleiding van gewijzigde inzichten in conjunctuur, realisaties uit het voorgaande jaar, rijksbeleid en loon- en prijsbijstelling (lpo). Over een eerste mogelijke bijstelling zijn de gemeenten begin mei geïnformeerd. De bijstelling van dit nader voorlopige macrobudget is een tussenstand, waarin de realisaties van vorig jaar en recente inschattingen van de conjuncturele situatie (CEP, CPB) zijn verwerkt. Het macrobudget 2023 gaat van € 6.014,9 miljard naar € 5.965,5 miljard (neerwaartse bijstelling van € 49,4 miljoen). Deze bijstelling wordt niet in de maandelijkse betalingen aan gemeenten verwerkt en daarom ook niet verwerkt als aanvullende mutatie de begroting van Rheden.

Per 1 januari 2023 is het wettelijk minimumloon (WML) met 10,15% verhoogd. Hiervan is 2,10 procentpunt reguliere indexatie, en 8,05 procentpunt een bijzondere verhoging. De hoogte van bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies is hierdoor gestegen. In het nader voorlopige macrobudget 2023 is de WML-verhoging nog niet meegenomen. Deze loopt – zoals gebruikelijk – mee in de loon- en prijsontwikkeling. Bij de vaststelling van het definitieve budget 2023 in september van dit jaar zal de WML-verhoging in het macrobudget verwerkt worden. Indicatief gaat het voor de gemeente Rheden om een verhoging van € 1,5 mln. Vooruitlopend op de definitieve vaststelling wordt deze verhoging nu al meegenomen in deze bestuursrapportage.

Tot slot is er nog een aanpassing aangekondigd van een extra budget voor de taakstelling statushouders.

We komen wat betreft de uitgaven naar verwachting tot een tekort van € 1.318 k. Dit komt voornamelijk door de bijstelling van de hoogte van de uitkeringen (gemiddeld 9 %) en de hogere aanspraak op de loonkostensubsidie.

Brede SPUK

De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten in werking gesteld om diverse afspraken uit te kunnen voeren. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Voor de Berap en Kadernota is het uitgangspunt dat de lasten niet hoger zijn dan de ontvangen SPUK-uitkering en dat een overschot moet worden terugbetaald.

Loon- en prijsontwikkeling VGGM GGD en bevolkingszorg

De inwonersbijdrage voor de GGD en bevolkingszorg wordt vanaf 2023 verhoogd met een bedrag van € 54.000 conform de geactualiseerd begroting 2023 in de begroting 2024 van de VGGM.

Loon- en prijsontwikkeling VGGM Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en RVP

De inwonersbijdrage JGZ en RVP (Rijksvaccinatieprogramma) wordt vanaf 2023 verhoogd met een bedrag van € 37.000 conform de geactualiseerd begroting 2023 in de begroting 2024 van de VGGM.

Verhoging budget inburgering algemene uitkering

Het budget in de algemene uitkering, bedoeld voor inburgering, is in voor de jaren 2023 (€ 105k) en 2024 (met € 81k) verhoogd als gevolg van de hogere instroom van inburgeraars. Dit is verwerkt in de septembercirculaire gemeentefonds 2022. Deze ophoging van de AU is verwerkt bij programma 3. In programma 1 verhogen we het betreffende uitgavenbudget.

Overige ontwikkelingen

ESF

Volgens de einddeclaratie van het project ESF REACT-EU zou de gemeente Rheden vanuit het Europees Sociaal Fonds (ESF) een subsidie ontvangen van indicatief € 945 k. De einddeclaratie is door verschillende organisaties, waaronder het Ministerie SZW beoordeeld, gecontroleerd en vastgesteld. De uiteindelijk vastgestelde subsidie, na akkoord van alle de deelnemende gemeenten over de verdeling over de regio, wordt ingezet als dekking van de re-integratiekosten. Dit is in lijn met de Actualiteitenrapportage 2020 en hetgeen daar is vermeld bij het doorvoeren van besparingen op re-integratie.

Gezien de onzekerheid rond het tijdstip van de ontvangen subsidie wordt nog geen bate verantwoord.

Wat gaat het kosten?

Programmastaat 1 Samenleving

Post (bedragen x € 1.000)	Prim. begr.	Techn. wijz.	Begr. wijz. in 1BR	Gew. begr. na 1BR
	2023	2023	2023	2023
Lasten	79.546	28	3.619	83.193
Baten	18.278	0	3.023	21.301
Saldo van baten en lasten	-61.268	-28	-596	-61.892
Reserves				
Toevoeging	0	0	0	0
Onttrekking	219	0	330	549
Resultaat	-61.048	-28	-266	-61.342

2. Leefomgeving

Wat is de visie van Leefomgeving?

Leefomgeving: groener, socialer en dichterbij.

Wij werken aan een duurzame en kwalitatieve woon-, werk- en leefomgeving in onze zeven dorpen en ons buitengebied. Samen met inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties bepalen we wat de voorwaarden zijn voor een gezonde, aantrekkelijke, klimaatbestendige en veilige omgeving waar iedereen zich thuis voelt. We koesteren daarbij onze identiteit die in belangrijke mate bepaald wordt door onze historische, landschappelijke en natuurlijke karakteristieken van de dorpen en het buitengebied.

De komende jaren werken we aan maatschappelijke opgaven die veel invloed hebben op onze leefomgeving. Meer dan voorheen gaat het om ontwikkelingen die op grotere schaal impact hebben. Soms ook op onze manier van leven. Wij doen dit samen met onze inwoners. Denk hierbij aan de verandering van ons gebruik van fossiele brandstof naar een duurzame energie- en warmtevoorziening. Maar ook de grote behoefte aan passende woningen willen we binnen onze dorpen een goede plek geven. We zetten in op verduurzaming van mobiliteit en het vergroten van verkeersveiligheid. Dit vraagt om een samenhangende aanpak. Het betekent ook dat we duidelijke keuzes moeten maken. Met de nieuwe omgevingswet en de bijbehorende omgevingsvisie willen we dit in de praktijk vorm geven. We werken samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties aan een nieuwe omgevingsvisie met duidelijke en richtinggevende keuzes, die vervolgens worden vertaald in het omgevingsplan en in omgevingsprogramma's.

Gemeente Rheden staat voor een grote woningbouwopgave. Wij streven naar wijken waar men zich thuis voelt en waar het veilig is. Waar we bewust omgaan met energie en wonen in duurzame, circulair gebouwde woningen en natuurinclusieve wijken. Waar het woningtekort is afgenomen en er voldoende kansen zijn voor jongeren, gezinnen en ouderen om een passende woning te vinden, ook als zij zorg nodig hebben.

Het belangrijkste kader voor het realiseren van onze ruimtelijke projecten is de Omgevingswet. Naar verwachting treedt deze in 2023 in werking. In Rheden grijpen we dit ook aan voor een vernieuwing in ons omgevingsbeleid. Sneller integraler, begrijpelijker, minder complex en met meer ruimte voor maatwerk. Het verbinden van ruimtelijke ontwikkelingen met maatschappelijke wensen en effecten staat centraal. Het doel van de Omgevingswet is daarnaast een vereenvoudiging van de regels en wetten op het gebied van alle omgevingsaspecten (lucht, geluid, RO, natuur, verkeer, klimaat, etc.). De invoering van de Omgevingswet betekent een zeer stevige inspanning voor onze organisatie en vraagt een andere rol van ambtenaren, college en de gemeenteraad.

Dit jaar starten we met het Omgevingsvisietraject waarin we tot samenhangende beleidsvorming over de verschillende thema's heen willen komen. Ook willen de Omgevingsvisie gebruiken om tot duidelijke keuzes en prioritering te komen. Wij geven daarbij voorrang aan initiatieven die bijdragen aan de meest urgente maatschappelijke opgaven (bijvoorbeeld woningbouw, energie- en warmtetransitie, klimaatadaptie). Bovendien geven we uitvoering aan lopende plannen, gemaakte afspraken en genomen besluiten. Grote gebiedsontwikkelingen voor het komende decennium zijn het woningbouwproject IJsseldistrict, Masterplan Welkom Veluwezoom en de Pilot wijkaanpak Stenfert.

Wij zijn in 2040 een CO2 neutrale gemeente. Wij werken aan een versnelling van de opgave met bijbehorende intensivering van onze inzet. Samen met onze inwoners werken we dit de komende 4 jaar uit naar aanleiding van de uitkomsten van het burgerberaad. We willen de komende vier jaar in vier wijken concreet aan de slag met

de warmtetransitie. Uiteraard nemen wij deze ambities mee bij nieuwe (woningbouw) ontwikkelingen.

Biodiversiteit is een paraplueterm voor alle verschillende soorten die we op aarde hebben. Een goede biodiversiteit hebben we hard nodig. Dit houdt de leefomgeving gezond. We voelen de grote verantwoordelijkheid om goed te zorgen voor onze inheemse flora en fauna. We willen een natuurinclusieve samenleving creëren door het aanbod aan leefgebieden te behouden en vergroten. Het behouden, herstellen en versterken van ons unieke landschap en biodiversiteit vraagt voortdurende inzet van vele partijen. Het teveel aan stikstofneerslag is schadelijk voor onze natuur en de biodiversiteit. Verdroogde natuur is vaak nog gevoeliger voor stikstof. De natuurwaarden van de Veluwe, maar ook onze bermen, landschapselementen staan daardoor onder druk. Het Rijk en de provincies zijn verantwoordelijk voor het stikstofvraagstuk. De problematiek is ingrijpend en complex en er zijn veel belangen mee gemoeid. Wij ondersteunen de verandering in de landbouw naar natuur-inclusief boeren. We willen als gemeente goed aanhaken op het stikstofvraagstuk en andere herstelprogramma's voor natuur (o.a. gezonde bossen, heide, bodem).

De bestaande openbare ruimte wordt klimaatadaptief en waterrobuust ingericht, door o.a. meer vergroening en minder verharding. We creëren hierdoor een toekomstbestendige leefomgeving waarin inwoners comfortabel en gezond wonen, waarin we een vitale bodem hebben en waar inwoners op loopafstand verkoeling kunnen vinden tijdens warme perioden. Dit draagt tevens bij aan een versterking van de biodiversiteit en het vergoeden van de openbare ruimte. Kwaliteit van de openbare ruimte is voor ons veel meer dan een mooie inrichting en een verzorgd onderhoud. De openbare ruimte draagt ook bij aan ontmoeting, beweging door sport en spel en een plezierige en veilige leefomgeving.

We streven naar een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers. Wij werken continu aan een goed woon- en vestigingsklimaat met aantrekkelijke werklocaties, zoals winkelgebieden en bedrijventerreinen. We zetten ons in op de banen die er zijn en bieden inwoners, die mee kunnen doen, de mogelijkheid te werken. Dit kan niet zonder samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid. De ambitie hierbij is de lokale economie duurzamer te maken. Samen met ondernemers zetten wij stappen om de bedrijfsactiviteiten duurzamer te maken en dat betekent dat we steeds meer rekening moeten houden met maatschappelijke en milieuaspecten. De gemeente Rheden draagt bij aan de landelijke ambitie om in 2050 een circulaire economie te hebben. In de gemeente Rheden krijgen ondernemers de ruimte om optimaal te kunnen ondernemen. Een goede dienstverlening richting ondernemers is een belangrijke voorwaarde om het welzijn van onze inwoners te vergroten. De kernkwaliteiten van de gemeente, prachtige ligging in het groen en aan het water, maken dat op het gebied van recreatie & toerisme en hoogwaardige zorg nog kansen liggen. We stimuleren duurzame recreatie en toerisme met specifieke aandacht voor de toegankelijkheid van Nationaal Park De Veluwezoom en zijn we ons bewust van de kwetsbaarheid van de omgeving.

Thema Energie- en warmtetransitie

Doel De bebouwde omgeving in Rheden is in 2040 aardgasvrij met aandacht voor financiële ontzorging en handelingsperspectief voor een individuele aanpak.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Paul Hofman

Voortgang Conform planning

-

Toelichting op de ontwikkeling van de risico's

- Het doel is 2040 is nog ver weg. Daarbij zijn we ook afhankelijk van internationale en landelijke ontwikkelingen.
- Het vinden en behouden van professionals is (ook) voor deze opgave een uitdaging

Doel Inwoners en bedrijven zijn zich bewust van hun aandeel in de klimaatopgave en dragen hun steentje bij

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Paul Hofman

Voortgang Gering buiten planning

We zetten hier belangrijke stappen. Wij willen het betrekken van inwoners en ondernemers (nog) beter en meer structureel neerzetten.

Toelichting op de ontwikkeling van de risico's

Draagvlak en draagkracht zijn cruciaal voor het welslagen van de energietransitie.

Doel In 2040 wekken wij alle energie die wij gebruiken duurzaam op

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Paul Hofman

Voortgang Conform planning

-

Toelichting op de ontwikkeling van de risico's

- Het doel voor 2040 is nog ver weg. Daarbij zijn we ook afhankelijk van internationale en landelijke ontwikkelingen.
- Het vinden en behouden van professionals is (ook) voor deze opgave een uitdaging

Thema Vernieuwing omgevingsbeleid

Doel In 2023 werken we met de Omgevingswet

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Paul Hofman

Voortgang Buiten planning

Landelijk is de invoeringsdatum op 1 januari 2024 gezet. Dit is eind vorig jaar definitief besloten. Dit staat los van onze implementatie, die hiervoor klaar is.

Doel In 2024 hebben wij een Omgevingsvisie

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Paul Hofman

Voortgang Conform planning

-

Doel Wij versnellen gewenste ruimtelijke ontwikkelingen door prioritering

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Paul Hofman

Voortgang Conform planning

-

Doel Wij voeren gebiedspilots uit om te experimenteren met de Omgevingswet

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Paul Hofman

Voortgang Conform planning

-

Thema Volkshuisvesting

Toelichting op stand van zaken

Op de meeste thema's lopen we op schema. Wat betreft het toevoegen van (levensloopgeschikte) woningen en het verduurzamen van woningen lopen we iets achter. Voor het realiseren van woningen zijn we afhankelijk van ontwikkelaars en woningcorporaties. We doen er als gemeente alles aan om woningbouw te faciliteren: plan van aanpak versnelling woningbouw.

Doel Terugdringen woningtekort

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gea Hofstede

Voortgang Gering buiten planning

Het flexwonen en de actualisatie van de Woonvisie liggen nog op planning, maar er worden te weinig woningen toegevoegd om de ambitie van 550 woningen t/m 2026 te realiseren.

Toelichting op de ontwikkeling van de risico's

Als gemeente zijn we afhankelijk van derden voor de realisatie. Door de hoge bouwkosten en rentestijging zijn woningbouwprojecten moeilijker te realiseren, zeker de betaalbare woningen. Daarnaast veel weerstand van omwonenden. En bij langlopende projecten steeds veranderend beleid.

Doel Tegengaan van de tweedeling

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gea Hofstede

Voortgang Conform planning

-

Doel Betaalbare, levensloopgeschikte en circulaire woningen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gea Hofstede

Voortgang Gering buiten planning

Met het aantal betaalbare woningen, de doorstroming van senioren en bevorderen van circulaire woningbouw liggen we op koers. Het aantal toegevoegde levensloopgeschikte woningen blijft nog achter.

Doel Veerkrachtige, duurzame wijken en dorpen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gea Hofstede

Voortgang Conform planning

-

Thema Economische ontwikkeling

Toelichting op stand van zaken

Sinds de vaststelling van de nieuwe economische visie en uitvoeringsprogramma (november 2022) is gewerkt aan de uitvoering. De focus lag het 1e helft van 2023 op het versterken van het netwerk (lokaal en regionaal), het doorontwikkelen van de lokale Triple Helix, het aanjagen van evenementen binnen de winkelgebieden en specifieke aandacht voor ZZP'ers. Intern is ingezet op een vergrote bewustwording voor circulair inkopen.

Daarnaast is het 1e helft van 2023 benut om te komen tot een plan van aanpak voor de nieuwe recreatieve en toeristische visie. De netwerksamenwerking op de Veluwe en binnen de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen vergde inzet om toerisme en recreatie op de kaart te zetten als het gaat om recreatie voor (nieuwe) inwoners en bezoekers van buiten. Toerisme en recreatie zijn belangrijk voor de economie en voor werkgelegenheid, vernieuwing en continuïteit waren in de eerste helft belangrijke onderwerpen.

Nieuwe beleidsontwikkelingen

Door ontwikkelingen bij Provincie Gelderland (verkiezingen en coalitievorming) staat de zo belangrijke Veluwesamenwerking onder druk. Vanuit de VeluweBoard wordt strategisch druk uitgeoefend om het belang van de Veluwe blijvend onder de aandacht te brengen van Provincie.

Doel Het aantrekkelijk houden van het vestigingsklimaat voor ondernemers door ruimte te bieden om mee te bewegen met nieuwe ontwikkelingen

Verantwoordelijk portefeuillehouder Ronald Ter Hoeven

Voortgang Conform planning

-

Doel We stimuleren de verduurzaming van bedrijven

Verantwoordelijk portefeuillehouder Ronald Ter Hoeven

Voortgang Conform planning

-

Doel Wij streven ernaar om de werkgelegenheidsontwikkeling op of boven het niveau te hebben van het Gelderse gemiddelde

Verantwoordelijk portefeuillehouder Ronald Ter Hoeven

Voortgang Gering buiten planning

De ontwikkeling van de werkgelegenheid zal naar verwachting afwijken van het Geldese gemiddelde.

Dit heeft o.a. te maken met het feit dat de uitbreidingscapaciteit (nieuw areaal) binnen de gemeente Rheden beperkt is.

Doel Stijging van het aantal overnachtingen in de gemeente Rheden

Verantwoordelijk portefeuillehouder Ronald Ter Hoeven

Voortgang Conform planning

-

Thema Circulaire economie

Toelichting op stand van zaken

Er zijn stappen gezet om de bewustwording van de interne organisatie te vergroten. Er is in samenwerking met Arnhem en Renkum een online workshop Circulair Economie georganiseerd. Ontwikkelingen c.q. potentiële kansen binnen de GMR worden gevolgd.

Nieuwe beleidsontwikkelingen

Vanuit de landelijke overheid komt een meer aandacht voor circulaire economie. Dit biedt 'meelift'-kansen

Doel Gemeente Rheden geeft het goede voorbeeld op het gebied van circulair inkopen.

Verantwoordelijk portefeuillehouder Dorus Klomberg

Voortgang Conform planning

-

Doel Ondernemers zijn zich bewust van de kansen op het gebied van circulaire economie

Verantwoordelijk portefeuillehouder Ronald Ter Hoeven

Voortgang Conform planning

-

Doel Het scheidingspercentage afval bedraagt minimaal 75%.

Verantwoordelijk portefeuillehouder Ronald Ter Hoeven

Voortgang Gering buiten planning

Met het huidige afvalverzamelingsstelsel behalen we het maximale scheidingspercentage.

Thema Biodiversiteit, erfgoed en landschap

Doel We werken aan het behouden en verbeteren van de biodiversiteit in de gemeente Rheden

Verantwoordelijk portefeuillehouder Paul Hofman

Voortgang Conform planning

-

Doel Het beheer van het Rozendaalse Veld is gericht op bescherming en versterking van de natuurwaarden

Verantwoordelijk portefeuillehouder Paul Hofman

Voortgang Conform planning

-

Doel Het beschermen, versterken en verbinden van het Rhedens landschap.

Verantwoordelijk portefeuillehouder Paul Hofman

Voortgang Conform planning

-

Doel Het erfgoed is in goede staat

Verantwoordelijk portefeuillehouder Paul Hofman

Voortgang Conform planning

-

Doel We zetten erfgoed in voor het behalen van gemeentebrede doelen.

Verantwoordelijk portefeuillehouder Paul Hofman

Voortgang Conform planning

-

Doel We ontsluiten erfgoed informatie voor iedereen.

Verantwoordelijk portefeuillehouder Paul Hofman

Voortgang Conform planning

-

Thema Inrichting en beheer openbare ruimte

Doel We vervangen/herinrichten de openbare ruimte als object aan het einde is van zijn levensduur is, of er sprake is van gewijzigde inrichting en/of functie

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Dorus Klomberg

Voortgang Conform planning

-

Doel In het beheer en inrichting van de openbare ruimte geven we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of inwoners met inkomensondersteuning de mogelijkheid om werkervaring op te doen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Dorus Klomberg

Voortgang Conform planning

-

Doel We werken aan het zoveel mogelijk beperken en voorkomen van wateroverlast, hitte- en droogtestress

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Dorus Klomberg

Voortgang Conform planning

-

Doel Kinderen en jongeren in de gemeente Rheden spelen volop buiten. Daarvoor zijn er voldoende, uitdagende en gevarieerde speelplekken in de openbare ruimte.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Dorus Klomberg

Voortgang Conform planning

-

Doel We willen onze inwoners beter informeren en inspireren om klimaatadaptief te handelen via watisjouwrheden.nl

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Dorus Klomberg

Voortgang Conform planning

-

Doel In het beheer en de inrichting van de openbare ruimte betrekken we onze inwoners

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Dorus Klomberg

Voortgang Conform planning

-

Doel We ondersteunen Operatie Steenbreek en initiatieven derden

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Dorus Klomberg

Voortgang Conform planning

-

Doel De gemeente Rheden streeft met haar openbare verlichting veiligheid voor haar inwoners na. Op het gebied van duurzaamheid wil zij verder stappen zetten, door te investeren in energiebesparende LED-armaturen met dimmodules

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Dorus Klomberg

Voortgang Conform planning

-

Doel We stellen een lokale klimaatadaptatiestrategie (LAS) op

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Dorus Klomberg

Voortgang Conform planning

-

Doel We beheren en onderhouden de openbare ruimte en zorgen voor een duurzame, schone, hele en veilige woon-, werk- en leefomgeving

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Dorus Klomberg

Voortgang Conform planning

-

Doel We zorgen voor schoon water in het kader van goed, toekomstbestendig stedelijk waterbeheer

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Dorus Klomberg

Voortgang Conform planning

-

Thema Mobiliteiten infra

Doel We bouwen aan een verkeersveilige, bereikbare en op een duurzame mobiliteit ingerichte woon-, werk- en leefomgeving

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gea Hofstede

Voortgang Conform planning

-

Doel We toetsen leefbaarheidseffecten omtrent goederenvervoer en externe veiligheid via spoor- en waterwegen.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gea Hofstede

Voortgang Conform planning

-

Financiële afwijkingen

2. Leefomgeving

Post (bedragen x € 1.000)	Bedrag	I/S
Afwijkingen op primaire begroting 2023		
Nieuwe aanbesteding maaien gazons	-180	I
Bloemrijk gras	-41	I
Invulling Burgerakkoord	-144	S
Onderhoud Openluchttheater De Pinkenberg	-100	I
Onderhoud Openluchttheater De Pinkenberg	100	I
subtotaal	-365	
Autonome ontwikkelingen		
Wet kwaliteitsborging bouw	-22	S
Mutatiesignalering Basisregistratie	-21	S
subtotaal	-43	
Totaal	-408	
Waarvan structureel	-187	S

Afwijkingen op primaire begroting 2023

Nieuwe aanbesteding maaien gazons

Met de gunning van het nieuwe contract is aanvullend budget nodig om maaiwerkzaamheden uit te kunnen voeren. Op 18-4-2023 heeft het college (zaaknummer 850265) besloten akkoord te gaan met een aanvullend budget voor het maaien van de gazons voor de jaren 2023 en 2024.

Meer bloemrijk gras

Op 18-4-2023 heeft het college besloten akkoord te gaan met een beheerwijziging van ca. 8 ha. gazon naar bloemrijk gras om de werkzaamheden uit te kunnen voeren is aanvullend budget nodig.

Invulling Burgerakkoord

Voor het deel van het Burgerakkoord dat betrekking heeft op de energietransitie stellen wij voor € 144k beschikbaar te stellen. Dit betreft de inzet van de verbinder in onze samenwerking met de inwoners.

Onderhoud openluchttheater De Pinkenberg

Het college heeft besloten om € 100.000 uit de reserve Onderhoud gebouwen voor de herstel- en onderhoudswerkzaamheden aan het Openluchttheater de Pinkenberg beschikbaar te stellen.

Autonome ontwikkelingen

Wet kwaliteitsborging bouw

In de septembercirculaire gemeentefonds 2022 is t/m 2026 een bedrag toegekend voor de uitvoering van de Wet kwaliteitsborging bouw.

Mutatiesignalering Basisregistratie

In 2022 is de gemeente gestart met een inhaalslag van de mutatiesignalering 2019 t/m 2021 voor de Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG), Waardering onroerende zaken (WOZ), - en

Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). Vanaf 2023 zijn deze werkzaamheden structureel toegevoegd aan het team Basisregistraties. Deze taken hebben een wettelijk grondslag (21K).

Wat gaat het kosten?

Programmastaat 2 Leefomgeving

Post (bedragen x € 1.000)	Prim. begr.	Techn. wijz.	Begr. wijz. in 1BR	Gew. begr. na 1BR
	2023	2023	2023	2023
Lasten	27.548	64	518	28.131
Baten	14.443	0	10	14.453
Saldo van baten en lasten	-13.105	-64	-508	-13.678
Reserves				
Toevoeging	810	0	0	810
Onttrekking	162	0	100	262
Resultaat	-13.753	-64	-408	-14.225

3. Bestuur & organisatie

Wat is de visie van Bestuur en organisatie?

Dienstverleningsagenda

Een goede dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en instellingen vinden wij belangrijk. Daarvoor is een goed werkende gemeentelijke organisatie nodig. Slagvaardigheid in het realiseren van onze ambities is daarbij belangrijk. Op een aantal onderdelen verbeteren wij de digitale dienstverlening.

Kansengelijkheid en inclusie

Wij willen een samenleving die uitgaat van gelijkwaardigheid, diversiteit en inclusie. Wij ambiëren gelijke kansen voor iedereen. Onderdrukking, uitbuiting en uitsluiting worden door ons met kracht bestreden. De gemeente Rheden is daarom ook een regenbooggemeente.

Inwonersparticipatie

'Samen maken we Rheden sterk'. Deze visie is het vertrekpunt voor de gemeente Rheden om via inwonersparticipatie de kennis en ervaring, creativiteit én organisatiekracht van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners te benutten bij het maken van de beste keuzes voor onze dorpen. Keuzes die de gemeente Rheden leefbaar en sterk houden.

Regionale samenwerking en internationale betrekkingen

De coalitiepartijen hechten veel waarde aan de gemeentelijke onafhankelijkheid en zelfstandigheid. Voor een aantal maatschappelijke vraagstukken is regionale samenwerking gewenst of noodzakelijk en soms verplicht. De regionale samenwerkingen waarin wij participeren hebben een duidelijke toegevoegde waarde en vergroten onze effectiviteit en efficiency. In deze samenwerkingen hebben wij een actieve opstelling en inbreng. Daarbij hebben wij oog voor de democratische legitimatie. Wij intensiveren daarom de lokale en regionale samenwerking. Daarbij hechten wij veel waarde aan lokale samenwerkingen met ondernemers en het onderwijs. Met betrekking tot internationale samenwerking continueren we de samenwerking met VNG International op basis van participatie in hun programma's en projecten.

Vastgoedportefeuille

Wij willen meer duurzame voorzieningen op maat voor toekomstbestendige dorpen. Daarbij geven wij aandacht aan circulair aanbesteden. Door middel van ons vastgoedbeleid willen wij de sociale verbindingen van de dorpen in Rheden behouden en, waar mogelijk, versterken. Op deze wijze behouden wij levendige dorpen met een duidelijk eigen karakter en identiteit. Ook culturele voorzieningen dragen bij aan de onderlinge sociale verbindingen. Tot slot draagt onze vastgoedstrategie bij aan solide, toekomstbestendige gemeentelijke financiën.

Professionalisering organisatie

Rheden wil een betrouwbare en slagvaardige organisatie zijn, die haar inwoners, ondernemers en bezoekers goede dienstverlening biedt.

Thema Dienstverleningsagenda

Doel Een klantgerichte en adequate dienstverlening aan inwoners, ondernemers en instellingen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Dorus Klomberg

Voortgang Conform planning

-

Thema Kansengelijkheid en inclusie

Doel Wij geven elke inwoner gelijke kansen
Verantwoordelijk portefeuillehouder Carol van Eert

Voortgang Conform planning
-

Thema Inwonersparticipatie

Doel Actief betrekken van inwoners en ondernemers bij besluitvorming
Verantwoordelijk portefeuillehouder Dorus Klomberg

Voortgang Gering buiten planning

Er wordt gewerkt aan een Duurzaamheidsagenda, waarin de punten uit het Burgerakkoord worden omgezet in concrete activiteiten.

De duurzaamheidsagenda is een meerjarenagenda voor de periode 2023 – 2026 met een 'lichte doorkijk' naar de langere termijn. In de duurzaamheidsagenda staat omschreven welke concrete activiteiten en projecten de gemeente, inwoners, ondernemers en/of maatschappelijke instellingen voor de periode van 2023 – 2026 gaan oppakken. Oplevering zou plaatsvinden in juni 2023, dat wordt oktober 2023.

De nota Participatiebeleid heeft ook vertraging opgelopen. Naar verwachting is deze nota Q2 2023 gereed ipv Q1.

Toelichting op de ontwikkeling van de risico's
Geen risico's

Thema Regionale samenwerking en internationale betrekkingen

Toelichting op stand van zaken

De regionale samenwerking binnen de Groene Metropool komt steeds op stoom. In de afgelopen periode zijn met name inspanningen gepleegd om Rhedense projecten op de agenda van het programma Vitaal Landelijk Gebied te krijgen.

Met een aantal buurgemeenten worden gesprekken gevoerd versteviging van de samenwerking.

In mei jl heeft een vertegenwoordiging van onze gemeente, in het kader van ons partnerschap, een verkenningsbezoek gebracht aan het Duhok-gouvernement in Koerdistan.

Doel Verbetering samenspel Omgeving - Gemeenteraad – College - organisatie
Verantwoordelijk portefeuillehouder Carol van Eert

Voortgang Conform planning
-

Doel Vaststelling Lange Termijn Visie
Verantwoordelijk portefeuillehouder Carol van Eert

Voortgang Conform planning
-

Doel Realisatie van toegevoegde waarde door samenwerking
Verantwoordelijk portefeuillehouder Carol van Eert

Voortgang Conform planning
-

Thema Vastgoed portefeuille

Doel Verduurzaming van de vastgoedportefeuille
Verantwoordelijk portefeuillehouder Dorus Klomberg

Voortgang Conform planning
-

Thema Professionalisering organisatie

Doel Rheden wil een professionele, klantgerichte en toekomstbestendige organisatie zijn, waar de inrichting van de organisatie ondersteunend is aan de visie en doelen
Verantwoordelijk portefeuillehouder Gea Hofstede

Voortgang Gering buiten planning
De co-creatie aanpak voor de organisatieontwikkeling is ingang gezet ('Expeditie Rheden'). Daarbij zijn de doelen bepaald maar is de keus gemaakt dit niet volledig uit te werken in een uitvoeringsplanning. De weg ernaartoe wordt in samenspraak met leiding en medewerkers gezamenlijk bepaald. Dat doen we bewust in haalbare en waar het moet kleine stappen.

Toelichting op de ontwikkeling van de risico's

De keuze voor deze aanpak maakt dat er voldoende tijd moet worden genomen voor de te maken stappen. Risico is dus een lange doorlooptijd. De vraagstukken zijn groot en vragen veel van de organisatie. Een tweede risico is daarom de beschikbaarheid van voldoende capaciteit om onze vraagstukken aan te kunnen. Oplossingen zoeken voor het dilemma 'willen- en kunnen' zal daarom steeds gemaakt moeten worden.

In navolging van het effect op de jaarrekening 2022, wordt een overschrijding van salariskosten verwacht in 2023. Een voorstel tot aanpassing van het personeelsbudget Bedrijfsvoering is in voorbereiding. De financiële implicaties van niet uit ziektebudget te dekken inhuur, groei van vakantiedagen en spaarverlof is nog niet in beeld gebracht. Een en ander zal bij de Tweede Bestuursrapportage 2023 en bij de Programmabegroting 2024 worden ingebracht (indicatie 1000K)

Thema Integrale veiligheid

Toelichting op stand van zaken

In februari van dit jaar is het Integraal Veiligheidsbeleid vastgesteld voor de komende vier jaren 2023 - 2026. In dit beleid zijn de prioriteiten bepaald waar we ons als gemeente en met alle veiligheidspartners op gaan focussen.

In navolging van het integraal veiligheidsbeleid is ook de aanpak mensenhandel vastgesteld. Voor dit thema is ook een tentoonstelling georganiseerd in samenwerking met stichting Open Mind en het Coördinatiecentrum Mensenhandel.

Dit jaar blijft de opvang van Oekraïners, asielzoekers en de crisishulpverlening een actueel thema. De crisishulpverlening in Dieren is inmiddels gestopt. Het voormalige hotel de Roskam is verbouwd tot een opvang voor Oekraïners.

Nieuwe beleidsontwikkelingen

Op basis van het integraal veiligheidsbeleid wordt er momenteel gewerkt aan een uitvoeringsplan voor de eerste twee jaren 2023 en 2024. De prioriteiten jeugd & veiligheid, zorg & veiligheid, ondermijnende criminaliteit en digitale veiligheid worden daarin uitgewerkt.

Dit jaar gaat de Veiligheidsmonitor weer gehouden worden voor de gemeente Rheden. Een keer in de vier doen we dit om de objectieve veiligheid en gevoel van veiligheid te meten.

Doel Wij willen met elkaar een Rhedense samenleving zijn waarin iedere inwoners en ondernemer een veilige woon-, werk- en leefomgeving ervaart.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Carol van Eert

Voortgang Conform planning

-

Financiële afwijkingen

3. Bestuur & organisatie

Post (bedragen x € 1.000)	Bedrag	I/S
Afwijkingen op primaire begroting 2023		
Formatie Raadsadviseur en ontwikkelen rol van de Raad	-61	S
Intergemeentelijk subsidie bureau	-32	S
Legesverordening actualisatie	-30	I
Formatie Samenleving	-600	I
subtotaal	-723	
Autonome ontwikkelingen		
E-HRM systeem	-21	S
Correctie kaderwijziging bestuurssecretariaat	-130	S
Accountantscontrole uitbreiding	-16	S
Te vernietigen archief uitbreiding	-45	I
Managementsupport	-113	S
Loon- en prijsontwikkeling VGGM brandweer	-181	S
Verhoging thuiswerkvergoeding	-17	S
Extra budget ziektevervang	-200	I
Effect septembercirculaire 2022	1.122	S
Effect december circulaire 2022	120	S
Effect meicirculaire gemeentefonds 2023:		
- Nabetaling LPO accres 2022	276	S
- Accres voor LPO vanaf 2023	345	S
- Overige ontwikkelingen meicirculaire 2023	30	I
Wet Goed Verhuurderschap	-27	S
Vastgoed kader en herziening functiewaardering	-73	S
CAO ontwikkeling 2023	-1.283	S
subtotaal	-212	
Totaal	-935	
Waarvan structureel	-90	S

Afwijkingen op primaire begroting 2023

Formatie Raadsadviseur

De formatie wordt uitgebreid met een Raadsadviseur Griffie (1 fte) conform vastgesteld Griffieplan 2023. Er is een werkbudget van 10k per jaar beschikbaar gesteld.

Intergemeentelijk Subsidiebureau IGS5G

Rheden participeert conform de notitie intergemeentelijke samenwerking in het IGS5G. De doelstelling van het IGS5G is het aanjagen, aantrekken- en ondersteunen van regionale subsidies, en gemeentelijke subsidietrajecten op diverse thema's. De kosten nemen toe volgens een regionale verdeelsleutel, tegelijkertijd is de verwachting dat tegenover deze kosten ook de opbrengsten zullen toenemen.

Legesverordening actualisatie

Het college wil een onderzoek naar de kostendekkendheid van de Legesverordening en de daarbij behorende tarieventabel. Uitgangspunt is kostendekkend. Gezien het groot aantal producten en diensten organisatie breed is dat een behoorlijke opgave en vraagt dat om een integrale aanpak op juistheid en volledigheid producten en- of de tarieven kostendekkend zijn.

Formatie Samenleving

In de zomer 2022 heeft adviesbureau Berenschot voor de afdeling Samenleving een benchmark onderzoek uitgevoerd naar de benodigde formatie voor de uitvoering van beleidszaken, taken jeugdzorg en taken Wmo.

De aanleiding voor de benchmark is de grote mate van inhuur van tijdelijk personeel dat de afgelopen jaren nodig is gebleken voor de uitvoering van de basisdienstverlening.

Adviesbureau Berenschot heeft de resultaten met een groot aantal referentiegemeenten. Uit het onderzoek blijkt dat de formatie aanzienlijk lager is dan bij de referentiegemeenten.

Op dit moment wordt deze extra personeelsbehoefte met inhuur ingevuld en is het financiële effect hiervan € 600 k. De financiële implicaties van niet uit ziektebudget te dekken inhuur, groei van vakantiedagen en spaarverlof is nog niet in beeld gebracht.

Een voorstel tot aanpassing van het personeelsbudget: beleidszaken, taken jeugdzorg en taken Wmo is in voorbereiding. Daarnaast moet vanaf 2024 rekening worden gehouden met het vervallen van dekking uit incidentele budgetten. Een en ander zal bij de Tweede Bestuursrapportage 2023 en bij de Programmabegroting 2024 worden ingebracht.

Autonome ontwikkelingen

E-HRM systeem

In regionaal verband werken we samen aan de invoering van een up-to-date E-HRM systeem. Dit betreft o.a. het digitaliseren van de personeelsdossiers en het actualiseren van de wervingssite werkenbijrheden.nl. De implementatie van het systeem stond gepland eind 2022, maar vindt nu plaats op 1 april 2023. De start van dit project is vertraagd door onduidelijkheden in de verwachtingen tussen opdrachtnemer en opdrachtgever. Met de opdrachtnemer zijn nu goede en duidelijke afspraken gemaakt over wat het programma van eisen in de aanbesteding wel en niet inhoudt.

Correctie kaderwijziging bestuurssecretariaat

In 2021 is de formatie van het bestuurssecretariaat van de Connectie overgeheveld naar de formatie van de gemeente Rheden. Dit leidde tot een verlaging van de bijdrage (130K) aan de Connectie. Deze verlaging is in 2021 in onze financiële administratie verwerkt. De Connectie heeft deze kaderwijziging verwerkt in haar 1e bestuursrapportage in 2022. Per abuis is deze kaderwijziging in 2022 door Rheden nog een keer in onze administratie verwerkt, waardoor het

budget voor de Connectie opnieuw is verlaagd. Uiteindelijk dient er €130.000 te worden gecorrigeerd.

Accountantscontrole uitbreiding

Als gevolg van de uitbreiding van de scope en de diepgang van de accountantscontrole worden op verzoek van de Raad de structurele kosten opgehoogd.

Te vernietigen Archief

Als gevolg van de sloop van het gemeentehuis is in 2022 op basis van meerwerk het te vernietigen archief, binnen de wettelijk eisen ondergebracht bij het Gelders Archief (zie programma 3 Bestuur & Organisatie.) Deze structurele kosten nemen jaarlijks af.

Managementsupport

Dit betreft een reparatieslag die formatie voor managementondersteuning structureel borgt.

Loon-en prijsontwikkeling VGGM brandweer

De inwonersbijdrage wordt vanaf 2023 verhoogd met een bedrag van € 181.000 conform de geactualiseerd begroting 2023 in de begroting 2024 van de VGGM.

Verhoging thuiswerkvergoeding

Vanaf 1 mei 2023 is de thuiswerkvergoeding conform CAO met 1 euro verhoogd naar 3 euro per dag.

Extra budget ziektevervang

Het totale budget voor ziektevervang is inmiddels ingezet. Ook de komende maanden zal sprake zijn van vervanging bij ziekte.

Effect septembercirculaire gemeentefonds 2022

Bijstelling algemene uitkering conform de septembercirculaire 2022. Het financiële effect van deze circulaire is toegelicht in de memo "Financiële effecten septembercirculaire gemeentefonds 2022, d.d. 18-10-2022.

Effect december circulaire gemeentefonds 2022

Bijstelling algemene uitkering conform de december circulaire 2022.

Effect meicirculaire gemeentefonds 2023:

Nabetaling loon-en prijsontwikkeling (LPO) accres 2022

In de Voorjaarsnota 2023 van het Rijk is aangekondigd dat de gemeenten een extra tranche prijsbijstelling ontvangen vanaf 2023. De nabetaaling van het LPO accres 2022 vindt alleen plaats voor het verschil in de prijsontwikkeling 2022 tussen de Mei circulaire 2022 (Centraal Economisch Plan 2022) en het CEP 2023. De loonontwikkeling is buiten beschouwing gelaten

Accres voor loon- en prijsontwikkeling 2023

Vooruitlopend op de Mei circulaire 2023 zijn gemeenten geïnformeerd over het accres voor loon- en prijsontwikkeling voor 2023. Deze prognose is gebaseerd op het Centraal Economisch Plan van het CPB (publicatie 9-3-2023).

Overige ontwikkelingen Mei circulaire 2023

Uit de eerste analyse van de Meicirculaire 2023 blijkt dat het financiële effect voor 2023 totaal 1.384K bedraagt. Daarvan is voor loon- en prijsontwikkeling al 621K verwerkt in bovenstaande posten. Verder is 733K voor de compensatieregeling Voogdij/18+ direct verwerkt in programma Samenleving. Resterend een bedrag van 30K.

Wet Goed verhuurderschap

De wet goed verhuurderschap is in werking getreden in december 2022, en bedoeld voor de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel

Vastgoed kader en herziening functiewaardering

Het Rhedens Vastgoed-kader heeft geleid tot een herziening van de functiewaardering, het gaat hierbij om een autonome ontwikkeling.

CAO ontwikkeling 2023

Per 2-1-2023 stijgen de salarissen van de medewerkers eerst met 240 euro en daarna 2%. We komen in Rheden uit op een gemiddelde loonsverhoging van 7%. In de 2e berap 2023 verdelen we dit bedrag over de taakvelden en daarmee ook over de andere programma's. In onze begroting hadden we rekening gehouden met een stijging van de salariskosten op de stelpost salarissen, totaal 782.169. Dit bedrag wordt nu verhoogd.

Wat gaat het kosten?

Programmastaat 3 Bestuur & organisatie

Post (bedragen x € 1.000)	Prim. begr.	Techn. wijz.	Begr. wijz. in 1BR	Gew. begr. na 1BR
	2023	2023	2023	2023
Lasten	28.651	-92	2.829	31.388
Baten	104.365	0	1.894	106.259
Saldo van baten en lasten	75.714	92	-935	74.871
Reserves				
Toevoeging	937	0	0	937
Onttrekking	554	0	0	554
Resultaat	75.331	92	-935	74.488

3 Bijlagen

Duiding saldo-neutrale wijzigingen

Tabel: saldo-neutrale wijzigingen

Post (bedragen x € 1.000)	1BR Saldo-neutraal	Post A Salarissen	Post B VGGM	Post C Huisvestingslasten
Lasten				
<i>Exploitatie</i>				
1. Samenleving	28	65	38	-75
2. Leefomgeving	64	64		
3. Bestuur & Organisatie	-92	-129	-38	75
Totaal lasten	0	0	0	0

A) De mutaties salarissen betreft diverse budgetneutrale boekingen, o.a. de omzetting van toegekende formatie van een stelpost naar de daadwerkelijke formatie. Daarnaast was nog sprake van mutaties in het kader van ontwikkelingen in de organisatie.

B) In 2022 was de begrotingswijziging met betrekking tot de versterking bedrijfsvoering VGGM geheel terecht gekomen op het grootboeknummer brandweer. Dat moest echter verdeeld worden over GGD en brandweer.

C) Met een nieuw gemeentehuis wordt de huisvesting van de gemeentelijke organisatie gecentraliseerd. In aansluiting hierop en vooruitlopend op de oplevering van het gemeentehuis in 2024 worden ook de huisvestingskosten gecentraliseerd. Dit betreft naar huidige inzichten een budgetneutrale wijziging.